

Βρυξέλλες, 10 Δεκεμβρίου 2025
(OR. en)

16451/25

Διοργανικός φάκελος:
2025/0221(COD)

TRANS 628
ENER 654
CODEC 2029
POLMIL 409
COMPET 1304
MI 1016
CADREFIN 363
FIN 1517

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την περίοδο 2028-2034, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 – Μερική γενική προσέγγιση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 16 Ιουλίου 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο μετά το 2027, συμπεριλαμβανομένης πρότασης για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (στο εξής: ΜΣΕ). Στόχος της πρότασης για τον ΜΣΕ είναι να αποτελέσει τη νομική βάση για την περίοδο 2028-2034 για επενδύσεις σε διευρωπαϊκά δίκτυα υποδομών μεταφορών και ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων της στρατιωτικής κινητικότητας και των διασυνοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας, κυρίως για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

2. Όσον αφορά τις μεταφορές, η πρόταση για τον ΜΣΕ έχει τους ακόλουθους στόχους:
- α) συμβολή στην ολοκλήρωση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (στο εξής: ΔΕΔ-Μ), εστιάζοντας ιδίως σε έργα υποδομών με ισχυρή διασυνοριακή διάσταση·
  - β) συμβολή στην ολοκλήρωση ενός έξυπνου, ανθεκτικού, ασφαλούς, διαλειτουργικού, απαλλαγμένου από ανθρακούχες εκπομπές και βιώσιμου ΔΕΔ-Μ·
  - γ) επένδυση σε διασυνοριακές συνδέσεις με τρίτες χώρες με σκοπό την υλοποίηση των ενδεικτικών χαρτών για το ΔΕΔ-Μ·
  - δ) προσαρμογή του ΔΕΔ-Μ για τη διπλή χρήση των υποδομών μεταφορών με στόχο τη βελτίωση τόσο της μη στρατιωτικής όσο και της στρατιωτικής κινητικότητας σε ολόκληρη την ΕΕ.
3. Όσον αφορά την ενέργεια, η πρόταση για τον ΜΣΕ έχει τους ακόλουθους στόχους:
- α) συμβολή ως κεντρικός στόχος στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό ΔΕΔ-Ε για τη στήριξη της επίτευξης της εσωτερικής αγοράς και της ολοκλήρωσης της Ενεργειακής Ένωσης μέσω της υποστήριξης διασυνοριακών έργων υποδομών στην ΕΕ και με γειτονικές τρίτες χώρες·
  - β) βελτίωση της διαλειτουργικότητας των δικτύων, διευκόλυνση της απανθρακοποίησης της οικονομίας, εξάλειψη των σημείων συμφόρησης των διασυνδέσεων, προώθηση της προστασίας και της ανθεκτικότητας των υποδομών ζωτικής σημασίας και εγγύηση της ασφάλειας του εφοδιασμού·
  - γ) διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, κυρίως μέσω της στήριξης διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή μέσω του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που θεσπίστηκε δυνάμει του κανονισμού 2018/1999 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα.

II. ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

4. Στις 22 Ιουλίου 2025, η Επιτροπή παρουσίασε την πρόταση για τον ΜΣΕ και τη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων στην Ομάδα «Μεταφορές — Θέματα διατροφικών μεταφορών και δίκτυα».
5. Για τον συντονισμό και τη διάρθρωση των εργασιών του Συμβουλίου, και σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενέκρινε τη δημιουργία της ad hoc Ομάδας για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (AHWP CEF)¹ κατά τη συνεδρίασή της στις 3 Σεπτεμβρίου 2025. Η AHWP CEF συνεδρίασε έξι φορές μεταξύ 10ης Σεπτεμβρίου και 19ης Νοεμβρίου 2025 και συζήτησε συμβιβαστικά κείμενα της Προεδρίας.
6. Με βάση τα σχόλια που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη κατά τη συνεδρίαση της AHWP CEF στις 19 Νοεμβρίου 2025, η Προεδρία προέβη σε περαιτέρω αναθεώρηση του συμβιβαστικού κειμένου, το οποίο συζητήθηκε από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 3 Δεκεμβρίου 2025. Από τη συζήτηση προέκυψε ευρεία υποστήριξη για το συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας, ενώ απαιτούνται λίγες μόνο προσαρμογές.
7. Οι αλλαγές σε σχέση με την πρόταση της Επιτροπής επισημαίνονται με έντονα υπογραμμισμένα στοιχεία για τις προσθήκες και με [...] για τις διαγραφές. Οι αλλαγές σε σχέση με το τελευταίο έγγραφο που υποβλήθηκε στην Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 3 Δεκεμβρίου 2025 επισημαίνονται επιπλέον με πλάγιους χαρακτήρες.

---

¹ ST 11716/25.

III. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

8. Δεδομένου ότι η πρόταση για τον ΜΣΕ συνδέεται με το επόμενο ΠΔΠ, όλες οι διατάξεις με δημοσιονομικές επιπτώσεις ή οι διατάξεις οριζόντιου χαρακτήρα έχουν επισημανθεί και τεθεί εντός αγκυλών –και, ως εκ τούτου, εξαιρούνται από τη μερική γενική προσέγγιση– εν αναμονή της περαιτέρω προόδου όσον αφορά το ΠΔΠ. Οι διατάξεις αυτές, οι οποίες εμφανίζονται εντός αγκυλών στο κείμενο, αφορούν την αναφορά στο χρηματοδοτικό κονδύλιο σε τρέχουσες τιμές και στον αποπληθωριστή (αιτιολογική σκέψη 1), τις αναφορές στο μέσο InvestEU του ECF και στον μηχανισμό υλοποίησης του μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη» (αιτιολογικές σκέψεις 19 και 20), την αναφορά στον κανονισμό για τις επιδόσεις (αιτιολογική σκέψη 28), τη διάρκεια του προγράμματος (άρθρο 1), τον προϋπολογισμό (άρθρο 4), τη στήριξη που αναμένεται να παρασχεθεί μέσω του μηχανισμού InvestEU και του μηχανισμού υλοποίησης του μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη» (άρθρο 8 παράγραφοι 3 έως 5) και τα διαφοροποιημένα ποσοστά συγχρηματοδότησης (άρθρο 10 παράγραφοι 6 έως 8). Οι εντός αγκυλών διατάξεις μπορεί να επανεξεταστούν, εάν χρειαστεί, καθώς θα προχωρούν οι διαπραγματεύσεις.
9. Επίσης το συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας δεν εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με την περαιτέρω σταθερή διάθεση πόρων για συγκεκριμένο σκοπό και τη γεωγραφική ισορροπία, τα οποία έχουν προσδιοριστεί ως ζητήματα οριζόντιου χαρακτήρα και υπερβαίνουν το πρόγραμμα ΜΣΕ.
10. Τροποποιήσεις των οριζόντιων διατάξεων:
- α) **Στόχοι του προγράμματος** — άρθρο 3 — δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στη συμβολή του ΜΣΕ στην απανθρακοποίηση, την ολοκλήρωση και την ανταγωνιστικότητα της ενιαίας αγοράς. Στις αιτιολογικές σκέψεις προστέθηκε ειδική διατύπωση για να υπογραμμιστεί η ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη η γεωγραφική ιδιαιτερότητα του κάθε κράτους μέλους κατά την εξέταση της διασυνοριακής διάστασης των έργων.
- β) **Τρίτες χώρες που συνδέονται με το πρόγραμμα** — άρθρο 7 — αν και δεν εισήχθησαν τροποποιήσεις απευθείας στο εν λόγω άρθρο, προστέθηκαν διευκρινίσεις στην αιτιολογική σκέψη 31 σχετικά με τον υφιστάμενο τρόπο λειτουργίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη σημασία της διατήρησης ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

- γ) **Επιλεξιμότητα** — άρθρο 9 — το άρθρο αναδιατυπώθηκε για να βελτιωθεί η νομική αρτιότητα και σαφήνεια με τη διατύπωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας και τον προσδιορισμό του περιεχομένου των προγραμμάτων εργασίας. Προστέθηκε νέο άρθρο 9α σχετικά με τα κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής i) για να διευκρινιστεί ότι τα κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής καθορίζονται στα προγράμματα εργασίας (και μπορεί να αναλύονται περαιτέρω σε έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής) και ii) για να καθοριστούν τα στοιχεία που μπορεί να λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή κατά τον καθορισμό των κριτηρίων ανάθεσης/χορήγησης/απονομής. Οι αλλαγές αυτές αντικατοπτρίζονται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 24. Επιπλέον, η παράγραφος 7 διαγράφηκε, καθώς θα μπορούσε να ερμηνευθεί κατά τρόπο που θα περιόριζε σημαντικά τη δυνατότητα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης για έργα υποδομών, ιδίως εκείνα που περιλαμβάνουν προηγούμενες εθνικές δεσμεύσεις χρηματοδότησης.
- δ) **Συνοχή με άλλα προγράμματα του ΠΔΠ** — άρθρο 12 παράγραφος 3α — προστέθηκε διάταξη που αντικατοπτρίζει την ανάγκη συνοχής και συμπληρωματικότητας μεταξύ των προγραμμάτων εργασίας για την υλοποίηση του προγράμματος ΜΣΕ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, τα οποία –μαζί με τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης– θα πρέπει να διασφαλίζουν καλύτερη κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών των κρατών μελών για έργα υποδομών. Περαιτέρω στοιχεία που αφορούν την επιχειρησιακή συνοχή καλύπτονται από τα άρθρα και τις αιτιολογικές σκέψεις εντός αγκυλών του συμβιβαστικού κειμένου.
- ε) **Συμπληρωματικοί κανόνες για τις επιχορηγήσεις** – άρθρο 10 – συμπεριλήφθηκαν διευκρινίσεις προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι των επιχορηγήσεων ενημερώνονται δεόντως σε περίπτωση μείωσης ή διακοπής μιας επιχορήγησης.
- στ) **Επιτροπολογία** — άρθρα 12, 12α και 15 — για να εξασφαλιστεί η δέουσα συμμετοχή των κρατών μελών στην κατάρτιση των προγραμμάτων εργασίας και στην επιλογή έργων για χρηματοδότηση από τον ΜΣΕ, η συμβουλευτική διαδικασία αντικαταστάθηκε από τη διαδικασία εξέτασης. Επιπλέον, έχει συμπεριληφθεί ρήτρα μη διατύπωσης γνώμης όσον αφορά την έγκριση των προγραμμάτων εργασίας.

11. Τροποποιήσεις των ειδικών διατάξεων για τις μεταφορές:

- α) Ορισμοί — άρθρο 2 — αποσαφηνίστηκαν ή προστέθηκαν ορισμένοι ορισμοί, συμπεριλαμβανομένων των «υποδομών μεταφορών διπλής χρήσης» και του «συνολικού έργου».
- β) Στόχοι του προγράμματος — άρθρο 3 — στην παράγραφο 2 στοιχείο α) σημείο i) περίπτωση 1) έγινε ρητή αναφορά στους **ευρωπαϊκούς διαδρόμους μεταφορών** για να αποσαφηνιστεί το πεδίο εφαρμογής των έργων που θα μπορούσαν να είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση.
- γ) **Επιλεξιμότητα (των έργων στρατιωτικής κινητικότητας)** — άρθρο 9 παράγραφος 4, άρθρο 9 παράγραφος 8 και αιτιολογική σκέψη 24 — τονίστηκε η σημασία της δέουσας συνεκτίμησης της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης κατά τις διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής.
- δ) Κατόπιν εκτενών διαβουλεύσεων, το **παράρτημα** με τον ενδεικτικό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος με διασυνοριακή διάσταση τροποποιήθηκε, κυρίως για να ληφθούν υπόψη: i) οι διάφορες τεχνικές προσαρμογές, ii) η ένταξη νέων διασυνοριακών τμημάτων που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική πρόταση της Επιτροπής, iii) οι επεκτάσεις ορισμένων υφιστάμενων τμημάτων στην περίπτωση των σιδηροδρόμων υψηλής ταχύτητας. Ταυτόχρονα, στην αιτιολογική σκέψη 4 τονίστηκε ότι το παράρτημα είναι απλώς ενδεικτικό και, ως εκ τούτου, ούτε προδικάζει την επιλογή έργων για συγχρηματοδότηση από τον ΜΣΕ ούτε επιβάλλει χρηματοδοτικές δεσμεύσεις από την πλευρά των κρατών μελών.

12. Τροποποιήσεις των ειδικών διατάξεων για την ενέργεια:

- α) Μια νέα αιτιολογική σκέψη αποσαφηνίζει τις **συνδέσεις μεταξύ της ενίσχυσης και της διαθεσιμότητας του εσωτερικού δικτύου και της διασυνοριακής δυναμικότητας διασύνδεσης**.
- β) Προστέθηκε ειδική διατύπωση για να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται υπόψη οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες των κρατών μελών, **συμπεριλαμβανομένων των νησιωτικών κρατών μελών**.
- γ) **Ορισμοί** — άρθρο 2 — ο ορισμός του διασυνοριακού έργου στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας τροποποιήθηκε ώστε να ληφθεί υπόψη, κατά περίπτωση, η **σύνδεση με το δίκτυο διανομής ή μεταφοράς**, δεδομένου ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του έργου. Η τροποποίηση αυτή ισχύει επίσης για τα έργα αποθήκευσης που ορίζονται στο εν λόγω άρθρο.

- δ) **Στόχοι του προγράμματος** — άρθρο 3 — στην παράγραφο 2 στοιχείο β) σημείο i), επισημάνθηκε ρητά ο **κεντρικός ρόλος των έργων κοινού ενδιαφέροντος και των έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος**. Προστέθηκε η **εξάλειψη των σημείων συμφόρησης των διασυνδέσεων**, ενώ η **προστασία των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών** προστέθηκε στην ανθεκτικότητα των ενεργειακών υποδομών. Η προστασία των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών λαμβάνεται επίσης υπόψη στις αιτιολογικές σκέψεις. Το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) αποσαφηνίστηκε περαιτέρω όσον αφορά τον στόχο της στήριξης της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, δηλαδή πρωτίστως για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- ε) Επίσης, στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) διευκρινίζεται ότι τα έργα που μπορούν να υποστηριχθούν μέσω του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές περιλαμβάνουν επίσης την αποθήκευση όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.
- στ) **Διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** — το άρθρο 11 παράγραφος 2 τροποποιήθηκε ώστε η απανθρακοποίηση, η ευελιξία του συστήματος και η αποθήκευση να προστεθούν στα οφέλη των διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Τα έργα αυτού του είδους αξιολογούνται επίσης ως προς τα δυνητικά ειδικά οφέλη τους όταν συνδέονται άρρηκτα με την επέκταση των διασυνοριακών ενεργειακών δικτύων. Αυτό αντικατοπτρίστηκε στην παράγραφο 4.

- ζ) **Διάθεση έως και του 5 % του προϋπολογισμού του προγράμματος στον μηχανισμό χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές** — άρθρο 11 — η παράγραφος 5 τροποποιήθηκε ώστε να προστεθεί ότι η διάθεση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί όταν επιτρέπει τη χρηματοδότηση έργων που καθιστούν δυνατή την **οικονομικά αποδοτική ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό σύστημα**. Επιπλέον, εάν η συνεισφορά του 5 % στον μηχανισμό χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές έχει διατεθεί πλήρως έως την 1η Ιανουαρίου 2031, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να διαθέσει περαιτέρω συνεισφορά που δεν υπερβαίνει το 5 % του εναπομένοντος προϋπολογισμού του παρόντος προγράμματος (νέα παράγραφος 5α). Προηγουμένως, η Επιτροπή αξιολογεί τη διείσδυση στην αγορά και τη ζήτηση για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και τη λειτουργία του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Η αλλαγή αυτή αντικατοπτρίζεται επίσης στις αιτιολογικές σκέψεις.
- η) **Προγράμματα εργασίας** — άρθρο 12 — προστέθηκε νέα παράγραφος 2α προκειμένου να ληφθούν καλύτερα υπόψη στα προγράμματα εργασίας στον τομέα της ενέργειας τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που αποσκοπούν στην καλύτερη ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, στον τερματισμό της ενεργειακής απομόνωσης και στην εξάλειψη των σημείων συμφόρησης των γραμμών διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης στις αιτιολογικές σκέψεις.
- θ) Επιπλέον, στο άρθρο 12 παρεμβλήθηκε επίσης παράγραφος 2β, προκειμένου τα προγράμματα εργασίας να αναφέρουν τα εκτιμώμενα ποσά για τους ειδικούς στόχους στον τομέα της ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στην ενεργειακή πολιτική της ΕΕ, μεταξύ άλλων το πλαίσιο απανθρακοποίησης του ενεργειακού συστήματος. Οι αιτιολογικές σκέψεις 10 και 18 αντικατοπτρίζουν αυτή την αλλαγή.
13. Υπάρχουν επίσης διορθώσεις που εισήχθησαν στο κείμενο μετά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 3 Δεκεμβρίου 2025. Οι διορθώσεις αυτές δεν αλλάζουν το νόημα του κειμένου. Εναρμονίζουν τους όρους και την ορθογραφία που χρησιμοποιούνται στο κείμενο.

IV. ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

14. Από την πλευρά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αναμένεται απόφαση σε επίπεδο επιτροπών. Η Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE) και η Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού (TRAN) είναι συνυπεύθυνες για την πρόταση. Η εισηγήτρια από την ITRE, Kamila GASIUK-PIHOWICZ (ΠΛ, ΕΛΚ), και η εισηγήτρια από την TRAN, Oihane AGIRREGOITIA MARTÍNEZ (ΙΣ, Renew), διορίστηκαν στις 3 Οκτωβρίου 2025. Τρεις επιτροπές κλήθηκαν να γνωμοδοτήσουν: η Επιτροπή Ασφάλειας και Άμυνας (SEDE), η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Κλίματος και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI) και η Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης (REGI). Η Επιτροπή Προϋπολογισμών (BUDG) αναμένεται να εκπονήσει δημοσιονομική εκτίμηση. Το Κοινοβούλιο αναμένεται να εγκρίνει την έκθεσή του στα μέσα του 2026.
15. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών καταρτίζουν επί του παρόντος γνωμοδοτήσεις επί της νομοθετικής πρότασης.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

16. Καλείται το Συμβούλιο να εγκρίνει μερική γενική προσέγγιση βάσει του κειμένου που περιέχεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.
17. Η εν λόγω μερική γενική προσέγγιση θα αποτελέσει την εντολή του Συμβουλίου για τις διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

2025/0221 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την περίοδο 2028-2034, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 172 πρώτο εδάφιο και το άρθρο 194 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

---

¹ *ΕΕ L..., σ.

² *ΕΕ L..., σ.

- (1) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει το πρόγραμμα «Συνδέοντας την Ευρώπη» (στο εξής: πρόγραμμα) με σκοπό να επιταχυνθούν οι επενδύσεις στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και ενέργειας, καθώς και να μοχλευθεί η χρηματοδότηση τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, παράλληλα δε να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου και να τηρηθεί η αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας. Αποσκοπεί επίσης στη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως μέσω της στήριξης διασυνοριακών έργων. Το πρόγραμμα θα πρέπει να διευκολύνει την πλήρη αξιοποίηση συνεργειών μεταξύ των τομέων των μεταφορών και της ενέργειας, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της δράσης της Ένωσης και να βελτιστοποιηθούν οι δαπάνες υλοποίησης. [Ο παρών κανονισμός προβλέπει χρηματοδοτικό κονδύλιο για το πρόγραμμα. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι τρέχουσες τιμές υπολογίζονται με την εφαρμογή σταθερού αποπληθωριστή 2 %.]
- (2) Η αποδοτική μεταφορά προσώπων³ και εμπορευμάτων αποτελεί βασικό πυλώνα για τη λειτουργία της Ένωσης, καθώς διαδραματίζει καίριο ρόλο στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης, στη διασφάλιση της συνοχής και στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα και το περιβάλλον. Η δυνατότητα των πολιτών και των εμπορευμάτων να κυκλοφορούν ελεύθερα και αποδοτικά σε μια καλά συνδεδεμένη και ολοκληρωμένη ενιαία αγορά ενισχύει τη συνδεσιμότητα, διασφαλίζει την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας και υπηρεσίες και στηρίζει τις τοπικές οικονομίες και το εμπόριο. Ταυτόχρονα, ένα απανθρακοποιημένο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την αντιμετώπιση της στρατηγικής και μη βιώσιμης εξάρτησης της οικονομίας της Ένωσης από τα ορυκτά καύσιμα. Οι αποτελεσματικές και ασφαλείς εμπορευματικές μεταφορές είναι απαραίτητες για την προμήθεια βασικών αγαθών στους πολίτες, τη διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας της οικονομίας μας και τη στήριξη της στρατιωτικής μας ασφάλειας. Στην έκθεση Draghi σχετικά με το μέλλον της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης⁴ αναγνωρίζεται η σημασία της αύξησης των επενδύσεων σε υποδομές μεταφορών και τονίζεται η ανάγκη για μια ολοκληρωμένη αγορά πολυτροπικών μεταφορών, καθώς και η ισχυρή ζήτηση για απανθρακοποίηση και καθαρές λύσεις. Η έκθεση Draghi απευθύνει έκκληση για ενίσχυση της ψηφιοποίησης στην Ένωση σε βασικούς οικονομικούς τομείς, όπως οι μεταφορές. Στην έκθεση Letta σχετικά με το μέλλον της εσωτερικής αγοράς, ο τομέας των μεταφορών επισημαίνεται ως βασικός τομέας στον οποίο η βαθύτερη ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι απαραίτητη για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της εσωτερικής αγοράς.

---

³ Συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και αναπηρία.

⁴ Mario Draghi, «A competitiveness strategy for Europe» (Στρατηγική ανταγωνιστικότητας για την Ευρώπη), Σεπτέμβριος 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en?prefLang=el.

Στην έκθεση Letta υπογραμμίζεται ιδίως η ανάγκη ολοκλήρωσης του δικτύου ΔΕΔ-Μ και επισημαίνονται οι ευκαιρίες ενός πανευρωπαϊκού σιδηροδρομικού δικτύου υψηλής ταχύτητας για τη ριζική αλλαγή των ευρωπαϊκών μετακινήσεων και την καταλυτική ολοκλήρωση της Ένωσης. Στην έκθεση Niinistö σχετικά με τη μη στρατιωτική και στρατιωτική ετοιμότητα της Ευρώπης τονίζεται η σημασία των διαδρόμων μεταφορών διπλής χρήσης για τις στρατιωτικές μετακινήσεις και τις αλυσίδες εφοδιασμού, η ανθεκτικότητα των υποδομών μεταφορών στην κλιματική αλλαγή, καθώς και η ανάγκη για ασφαλείς θαλάσσιες οδούς εφοδιασμού που χρησιμοποιούνται για το εξωτερικό εμπόριο της Ένωσης.

- (3) Η Ένωση θα πρέπει να διευκολύνει έργα σε μειονεκτούσες, λιγότερο συνδεδεμένες, αγροτικές, νησιωτικές, παράκτιες, περιφερειακές, κορεσμένες, εξόχως απόκεντρες ή απομονωμένες περιφέρειες **και κράτη μέλη, καθώς και σε νησιωτικά κράτη μέλη**, ώστε **να μειωθεί η ενεργειακή απομόνωση και** να καταστεί δυνατή η πρόσβαση στα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας και μεταφορών, με παράλληλα οφέλη για ολόκληρη την Ένωση όσον αφορά την ασφάλεια, την ανταγωνιστικότητα και την κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ προσδιορίζει την υποδομή του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, προσδιορίζει τις απαιτήσεις που πρέπει να τηρούνται και προβλέπει μέτρα για την εφαρμογή τους. Ο εν λόγω κανονισμός προβλέπει την ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών έως το 2030 και του εκτεταμένου κεντρικού δικτύου έως το 2040 μέσω της δημιουργίας νέων υποδομών, καθώς και μέσω της ουσιαστικής αναβάθμισης και αποκατάστασης των υφιστάμενων υποδομών. Ως αποτέλεσμα, θα δημιουργηθεί ένα δίκτυο υψηλών επιδόσεων για τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων.

---

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1153 και (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 (ΕΕ L, 2024/1679, 28.6.2024).

(4) Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1679, είναι αναγκαίο να στηριχθεί οικονομικά η ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος με διασυνοριακή διάσταση μέσω νέων ή αναβαθμισμένων υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της εξάλειψης των ελλειπόντων κρίκων. Αυτή η διασυνοριακή διάσταση είναι παρούσα στους ευρωπαϊκούς διαδρόμους μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των σιδηροδρομικών και των εσωτερικών πλωτών τμημάτων που παρατίθενται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού. Το εν λόγω παράρτημα περιλαμβάνει επίσης πρόσθετα έργα στο συνολικό δίκτυο, καθώς και λιμένες[...] οι οποίοι, μαζί με [...] τις συνδέσεις τους με την ενδοχώρα, διαθέτουν διασυνοριακή διάσταση. Ο κατάλογος έργων κοινού ενδιαφέροντος με διασυνοριακή διάσταση που παρατίθεται στο παράρτημα είναι ενδεικτικός, μη προτιμησιακός και ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 8 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος με διασυνοριακή διάσταση που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα δεν αποκλείονται από τη στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια. Η γεωγραφική ιδιαιτερότητα κάθε κράτους μέλους, ιδίως των νησιωτικών κρατών μελών, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την εξέταση της διασυνοριακής διάστασης των έργων που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος.[...]

(4α) Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει την ανάπτυξη ενός έξυπνου, ανθεκτικού και βιώσιμου δικτύου ΔΕΔ-Μ. Ένα έξυπνο δίκτυο ΔΕΔ-Μ θα πρέπει να είναι εξοπλισμένο με διαλειτουργικά και ψηφιακά συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας, όπως τα ERTMS, ITS, SESAR, VTMS και ΥΠΕΝ. Ένα ανθεκτικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ θα πρέπει να είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει ένα μεταβαλλόμενο κλιματικό και γεωπολιτικό πλαίσιο, καθώς και φυσικούς κινδύνους, υβριδικές απειλές και κυβερνοαπειλές, ανθρωπογενείς καταστροφές και διαταραχές. Ένα βιώσιμο δίκτυο ΔΕΔ-Μ θα πρέπει να καθιστά δυνατές τις απαλλαγμένες από ανθρακούχες εκπομπές μεταφορές, για παράδειγμα μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών καυσίμων. Επιπλέον, οι μεταφορές μεγάλων αποστάσεων πάσχουν από έλλειψη διαλειτουργικότητας και υποδομών που να καθιστούν εφικτές τις ασφαλείς λειτουργίες· το πρόγραμμα θα πρέπει επίσης να επιλύσει και αυτά τα ζητήματα.[...]

- (4β) [...] Κατά περίπτωση, [...] οι δράσεις που στηρίζονται από το πρόγραμμα [...] θα πρέπει να είναι συμβατές με τα προγράμματα εργασιών για τους διαδρόμους σύμφωνα με το άρθρο 54 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679 και με τη συνολική ανάπτυξη του δικτύου όσον αφορά τις επιδόσεις και τη διαλειτουργικότητα.
- (5) Η Κοινή Λευκή Βίβλος για την ευρωπαϊκή αμυντική ετοιμότητα έως το 2030⁶ αναγνώρισε τη στρατιωτική κινητικότητα ως βασική συνιστώσα της ενωσιακής ασφάλειας και άμυνας και τόνισε την προστιθέμενη αξία που εξασφαλίζει η Ένωση με τη στήριξη υποδομών διπλής χρήσης για την κινητικότητα. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷ συμπεριέλαβε για πρώτη φορά ειδικό χρηματοδοτικό κονδύλιο για την ανάπτυξη υποδομών μεταφορών διπλής χρήσης για μη στρατιωτικούς και στρατιωτικούς σκοπούς. Είναι σημαντικό οι υποδομές μεταφορών της Ένωσης να καθιστούν δυνατή την ταχεία και αποδοτική μετακίνηση στρατιωτικού προσωπικού, υλικού και εξοπλισμού μέσω αεροπορικών, χερσαίων και πλωτών μεταφορών. Κατά συνέπεια, οι υποδομές για όλους τους τρόπους μεταφοράς θα πρέπει [...] να αναβαθμιστούν ώστε να ανταποκρίνονται στις στρατιωτικές απαιτήσεις. Το πρόγραμμα θα πρέπει να επιδιώκει τη συμπληρωματικότητα με τις ειδικές δραστηριότητες που στηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας [περιλαμβανομένων των σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (στο εξής: ΣΕΚΕΕ)], ιδίως όσον αφορά την ενίσχυση της πρόσβασης σε δυνατότητες στρατιωτικής κινητικότητας των κρατών μελών και της διαθεσιμότητας αυτών. Θα πρέπει επίσης να υποστηρίζει την ανάπτυξη ψηφιακών λύσεων που διευκολύνουν τη στρατιωτική κινητικότητα, καθώς και μέτρα που στηρίζονται στο πλαίσιο των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης.

---

⁶ Κοινή Λευκή Βίβλος για την ευρωπαϊκή αμυντική ετοιμότητα έως το 2030 [JOIN(2025) 120 final της 19ης Μαρτίου 2025].

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 (ΕΕ L 249 της 14.7.2021, σ. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

- (6) Στον τομέα της στρατιωτικής κινητικότητας, το πρόγραμμα επιδιώκει να συμβάλει στη διευκόλυνση της μεταφοράς στρατιωτικού εξοπλισμού και προσωπικού σε ολόκληρη την ΕΕ με ταχύτητα και κλίμακα, λαμβάνοντας υπόψη τη στρατιωτική εμπειρογνώσια σε επίπεδο ΕΕ. Το πρόγραμμα θα πρέπει να συνάδει με τις προσπάθειες της ΕΕ να αυξήσει την αμυντική της ετοιμότητα, όπως περιγράφεται στην Κοινή Λευκή Βίβλο για την ευρωπαϊκή αμυντική ετοιμότητα έως το 2030, **και να σέβεται στο έπακρο την κυριαρχία των κρατών μελών της ΕΕ επί της εθνικής τους επικράτειας και τις εθνικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με τη στρατιωτική κινητικότητα. Το πρόγραμμα θα πρέπει να επικεντρωθεί στις δράσεις που σχετίζονται με τους τέσσερις διαδρόμους προτεραιότητας όσον αφορά τη στρατιωτική κινητικότητα της ΕΕ που προσδιορίζονται στο παράρτημα II των «Στρατιωτικών απαιτήσεων για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός της ΕΕ», οι οποίες εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 17 Μαρτίου 2025 και σε κάθε μεταγενέστερη αναθεώρηση αυτών. Αυτό δεν θα πρέπει να αποκλείει τη δυνατότητα στήριξης άλλων δράσεων υποδομών διπλής χρήσης, σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.**
- (7) Η Ένωση έχει αναπτύξει τα δικά της διαστημικά συστήματα εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού (Galileo, EGNOS και LEO), το δικό της πρόγραμμα γεωσκόπησης και παρακολούθησης (Copernicus, EOGS) καθώς και συστήματα ασφαλούς συνδεσιμότητας (GOVSATCOM και IRIS²). Όλα τα εν λόγω συστήματα προσφέρουν προηγμένες υπηρεσίες που παρέχουν σημαντικά οικονομικά οφέλη σε χρήστες τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Συνεπώς, κάθε υποδομή μεταφορών ή ενέργειας που χρηματοδοτείται από τον ΜΣΕ, στην οποία χρησιμοποιούνται υπηρεσίες εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού ή γεωσκόπησης, θα πρέπει να είναι τεχνικώς συμβατή με τα εν λόγω συστήματα. Για να διασφαλιστεί αυτή η συμβατότητα, κατά περίπτωση, το πρόγραμμα εργασίας μπορεί να διασφαλίζει ότι οι δράσεις που στηρίζονται από τον ΜΣΕ και περιλαμβάνουν τεχνολογίες εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού, συνδεσιμότητας ή παρατήρησης είναι τεχνικά συμβατές με τα διαστημικά συστήματα της ΕΕ.
- (8) Η στρατηγική ProtectEU τονίζει ότι η ασφάλεια αποτελεί το θεμέλιο όλων των ελευθεριών μας και βασίζεται στην εκτίμηση ότι η ασφάλεια θα ενσωματωθεί σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ.

(9) Η επέκταση και η αναβάθμιση των υποδομών ενέργειας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για μια ουσιαστική Ενεργειακή Ένωση, η οποία θα είναι ολοκληρωμένη και διασυνδεδεμένη, θα διασφαλίζει την ενεργειακή ασφάλεια και ανεξαρτησία της Ένωσης, την οικονομική προσιτότητα της ενέργειας και τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα, ενώ παράλληλα θα επιτυγχάνει τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030 και την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Τα ενεργειακά δίκτυα είναι απαραίτητα για την απορρόφηση πρόσθετης παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της υπεράκτιας παραγωγής, για την ενίσχυση της απανθρακοποίησης και του εξηλεκτρισμού της βιομηχανίας, καθώς και για τη διασφάλιση μιας εύρυθμα λειτουργούσας, **ευέλικτης** και ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς ενέργειας που παρέχει ασφάλεια και οικονομικά προσιτό ενεργειακό εφοδιασμό, **μεταξύ άλλων μέσω της σύνδεσης τομέων με υψηλό δυναμικό παραγωγής ενέργειας με τη μελλοντική ζήτηση**. Η έκθεση Draghi αναγνωρίζει επίσης τη σημασία της αύξησης των επενδύσεων σε υποδομές ενέργειας. Η έκθεση Draghi επισημαίνει ιδίως τις επενδύσεις σε ενεργειακά δίκτυα και την ανάγκη να αυξηθεί ταχέως η ανάπτυξη διασυνοριακών υποδομών ενέργειας, ώστε να διασφαλιστεί η ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο ευρωπαϊκό σύστημα και να απανθρακοποιηθεί η ευρωπαϊκή βιομηχανία. Στη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία⁸ και στο σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια⁹, η Επιτροπή υπογράμμισε τον καίριο ρόλο της ολοκλήρωσης της Ενεργειακής Ένωσης μέσω επενδύσεων σε υποδομές ενέργειας και διασυνοριακά δίκτυα **και υλοποίησης** αυτών για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και της ευημερίας των πολιτών, καθώς και για την οικονομική προσιτότητα και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. Το σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια αναφέρει ότι κάθε άτομο, κοινότητα και επιχείρηση θα πρέπει να επωφεληθεί από τη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια. Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης σχετικά με τις υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας¹⁰ του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας, οι διασυνοριακές ανάγκες δυναμικότητας θα ανέλθουν σε 66 GW έως το 2030, από τα οποία 32 GW δεν έχουν ακόμη καλυφθεί. Η στήριξη του προγράμματος σε διασυνοριακά έργα θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση αυτού του κενού.

---

⁸ COM/2025/85 final

⁹ COM/2025/79 final

¹⁰ Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER): Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (Ανάπτυξη υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας για τη στήριξη ενός ανταγωνιστικού και βιώσιμου ενεργειακού συστήματος), Έκθεση παρακολούθησης 2024, https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_2024_Monitoring_Electricity_Infrastructure.pdf.

- (10) Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις διασυνοριακές ενεργειακές διασυνδέσεις, συμπεριλαμβανομένων πολύπλοκων έργων, όπως οι υβριδικές γραμμές διασύνδεσης, και έργων που απαιτούνται για την επίτευξη του στόχου διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας σε ποσοστό 15 % για το 2030 που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹¹. **Στο σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι ο φιλόδοξος εξηλεκτρισμός του ενεργειακού συστήματος και η επέκταση των καθαρών πηγών παραγωγής θα αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση του ενεργειακού τομέα στο σύνολό του, θα συμβάλουν στην απανθρακοποίηση των τομέων της βιομηχανίας, της κινητικότητας και, με άλλες λύσεις, της θέρμανσης και ψύξης και θα στηρίξουν την υιοθέτηση καθαρής και εγχώριας παραγωγής ενέργειας και ανακοίνωσε τη δρομολόγηση σχεδίου δράσης για τον εξηλεκτρισμό το 2026.**
- (11) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹² καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την έγκαιρη ανάπτυξη και διαλειτουργικότητα των διευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών. Προβλέπει τον προσδιορισμό των έργων κοινού ενδιαφέροντος και των έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος και καθορίζει τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των εν λόγω έργων για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση. Ωστόσο, δεδομένου του διασυνοριακού χαρακτήρα τους, τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος δημιουργούν μεν σημαντικές θετικές εξωτερικές επιδράσεις και προωθούν την αλληλεγγύη, συνεπάγονται όμως και ειδικές προκλήσεις για τους φορείς υλοποίησης έργων, λόγω του πολυδικαιοδοτικού χαρακτήρα τους, των δυσκολιών συντονισμού και της συχνά ασύμμετρης κατανομής κόστους και οφελών **μεταξύ και πέραν των χωρών που τα φιλοξενούν.**

---

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 715/2009, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και των οδηγιών 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

Ως εκ τούτου, τα έργα αυτά χρειάζονται στήριξη σε επίπεδο Ένωσης **και θα πρέπει να αποτελέσουν το επίκεντρο των ενεργειακών στόχων του παρόντος προγράμματος, σύμφωνα με την κατανομή των κονδυλίων που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153. Όπως και στην περίπτωση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά την απορρόφηση των κονδυλίων στο πλαίσιο των ενεργειακών στόχων του παρόντος προγράμματος, ώστε να διασφαλίζεται επαρκής διασπορά σύμφωνα με τη ζήτηση της αγοράς και την ανάγκη ολοκλήρωσης της Ενεργειακής Ένωσης.**

- (12) Στον τομέα της ενέργειας, το πρόγραμμα επιδιώκει να συμβάλει στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, με σκοπό την προώθηση της ενοποίησης της αγοράς ενέργειας και της διαλειτουργικότητας των ενεργειακών δικτύων σε διασυνοριακό επίπεδο. Επιπλέον, το πρόγραμμα αποσκοπεί στη διευκόλυνση της απανθρακοποίησης, **στη μείωση της ενεργειακής απομόνωσης και στην εξάλειψη των σημείων συμφόρησης** των διασυνδέσεων, στην προώθηση της ενεργειακής απόδοσης, στην εγγύηση της ασφάλειας του εφοδιασμού και στη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθώς και των εγκαταστάσεων αποθήκευσης που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869. **Η γεωγραφική ιδιαιτερότητα κάθε κράτους μέλους, ιδίως των νησιωτικών κρατών μελών, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την εξέταση της διασυνοριακής διάστασης των έργων που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος, καθώς και κατά την αξιολόγηση της ενεργειακής απομόνωσης, των τρωτών σημείων και της ασφάλειας του εφοδιασμού.** Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερόμενων μερών που ενδέχεται να επηρεαστούν **και θα πρέπει να διενεργείται ανάλυση του κόστους και των οφελών των έργων.**
- (13) Η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ κρατών μελών ή μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης όσον αφορά την απανθρακοποίηση, την ανταγωνιστικότητα, την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και την ασφάλεια του εφοδιασμού με οικονομικά αποδοτικό και βιώσιμο τρόπο. Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να εξαλείψει τον κίνδυνο να παραμείνει η διασυνοριακή συνεργασία σε μη βέλτιστο επίπεδο ελλείψει χρηματοδοτικής συνδρομής από την Ένωση.

- (14) Τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να εξοικονομούν κόστος για την ανάπτυξη **και την ενσωμάτωση** της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε ολόκληρη την Ένωση ή να προσφέρουν άλλα οφέλη για την **απανθρακοποίηση**, την ενοποίηση του συστήματος, την **αποθήκευση και την ευελιξία του συστήματος**, την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ανταγωνιστικότητα ή την καινοτομία[...]. Κατά την επιλογή των έργων, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάζει ιδίως τη συμβολή τους στην περαιτέρω ενοποίηση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας της Ένωσης και να επιδιώκει, όπου είναι δυνατόν, να λαμβάνει υπόψη τη γεωγραφική ισορροπία. **Οι ρυθμίσεις για τα διασυνοριακά έργα αποθήκευσης στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δεν θα πρέπει να περιορίζονται στα γειτονικά κράτη μέλη και στη φυσική παράδοση ενέργειας ή υπηρεσιών ευελιξίας.** Σε περίπτωση επιχορηγήσεων για έργα, ο αιτών θα πρέπει να αποδεικνύει την ανάγκη να ξεπεραστούν αδυναμίες της αγοράς ή οικονομικά εμπόδια, όπως η ανεπαρκής εμπορική βιωσιμότητα, το υψηλό αρχικό κόστος ή η έλλειψη χρηματοδότησης από την αγορά.
- (15) Το πρόγραμμα θα πρέπει να καθιστά δυνατή τη μεταφορά κονδυλίων στον μηχανισμό **χρηματοδότησης** της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που θεσπίστηκε με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999¹³, ώστε να διασφαλίζεται η συνεισφορά στο ευνοϊκό πλαίσιο που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴, **συμπεριλαμβανομένης της παροχής τεχνικής και διοικητικής βοήθειας για την υλοποίηση του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.** Η μεταφορά αυτή μπορεί επίσης να αφορά έργα που εμπίπτουν στον ορισμό των διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή θα πρέπει να επιδιώκει να προτεραιοποιεί την εν λόγω χρηματοδοτική στήριξη για έργα που ενισχύουν την περαιτέρω ενοποίηση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

---

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ).

¹⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

Εάν τα μεταφερθέντα κονδύλια στον μηχανισμό χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές έχουν διατεθεί στο σύνολό τους έως την 1η Ιανουαρίου 2031, η Επιτροπή μπορεί να μεταφέρει επιπλέον 5 % του εναπομένου προϋπολογισμού του παρόντος προγράμματος που προβλέπεται για τους ειδικούς στόχους του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), βάσει ενδελεγούς αξιολόγησης της διείσδυσης στην αγορά και της ζήτησης για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για διαθέσιμη χρηματοδότηση που απαιτείται για τη στήριξη ως κεντρικού στόχου της ανάπτυξης έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β).

- (16) Θα πρέπει να εξασφαλιστούν συνέργειες μεταξύ της ανάπτυξης των διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας και των διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με ισχυρό διασυνοριακό αντίκτυπο που υποστηρίζονται από τον ΜΣΕ, καθώς και των έργων στον τομέα των μεταφορών και της ενέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης, του προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας. Οι συνέργειες θα μπορούσαν επίσης να συνεπάγονται τη στήριξη σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) που εστιάζουν στις διασυνοριακές υποδομές στον τομέα των μεταφορών και της ενέργειας.

(16α) Η επέκταση, η ενίσχυση και η διαθεσιμότητα των υποδομών εσωτερικού δικτύου είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση επαρκούς και αξιόπιστης χρήσης της δυναμικότητας των διασυνοριακών διασυνδέσεων, την αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης των υποδομών, όπως ο διαρθρωτικός κορεσμός στα εθνικά δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, τη στήριξη της περαιτέρω ενοποίησης της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και της ολοκλήρωσης των ενεργειακών διαδρόμων, συμβάλλοντας εν τέλει στην υλοποίηση της Ενεργειακής Ένωσης και σε οικονομικά προσιτές τιμές ενέργειας και στηρίζοντας την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/869, τα εθνικά έργα υποδομής με σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο μπορούν να ταξινομηθούν ως έργα κοινού ενδιαφέροντος ή έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, για την αποτελεσματική στήριξη και διευκόλυνση της διασυνοριακής διασυνδεσιμότητας, με την επιφύλαξη του διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους.

- (16β) Η προστασία των κρίσιμων υποδομών μεταφορών και ενέργειας συνιστά επιτακτική ανάγκη για την εγγύηση της ασφάλειας και της συνέχισης του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης. Για την αντιμετώπιση των αναδύομενων απειλών, τα μέτρα για την προστασία των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών ποικίλλουν ως προς το πεδίο εφαρμογής, τη φύση και τον βαθμό επείγοντος. Με πλήρη σεβασμό της κυριαρχίας των κρατών μελών της ΕΕ επί των εθνικών συμφερόντων ασφαλείας τους, τα μέτρα προστασίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την κυβερνοασφάλεια, που έχουν ως στόχο τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας και της ευρωστίας κατά την ανάπτυξη και την αναβάθμιση έργων έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα διασυνοριακά έργα υποδομών στην Ένωση και θα πρέπει να εξετάζονται σε σχέση με την ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος.**
- (17) Το πρόγραμμα θα πρέπει επίσης να επιδιώκει τη συνοχή με δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη». Είναι σημαντικό τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών και ενέργειας να είναι επαρκώς συνδεδεμένα με τρίτες χώρες. Τα αντίστοιχα πλαίσια πολιτικής προσδιορίζουν έργα κοινού ενδιαφέροντος μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, ή έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, τα οποία αποτελούν προτεραιότητα για τις συνδέσεις μεταφορών και ενέργειας από και προς τις εν λόγω τρίτες χώρες. Για τα έργα αυτά, η στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να συντονίζεται στενά με τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη». Στον τομέα των μεταφορών, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στα διασυνοριακά τμήματα **με τρίτες χώρες** που παρατίθενται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού, **ώστε να διασφαλιστεί η υλοποίηση του ενδεικτικού ΔΕΔ-Μ, όπως περιέχεται στο παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679.**
- (18) Σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό, κοινωνικό και γεωπολιτικό περιβάλλον, η πρόσφατη πείρα κατέδειξε την ανάγκη για μεγαλύτερη ευελιξία στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και στα προγράμματα της Ένωσης. Για τον σκοπό αυτόν, και σύμφωνα με τους στόχους του ΜΣΕ, η χρηματοδότηση θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις εξελισσόμενες ανάγκες πολιτικής και τις προτεραιότητες της Ένωσης, όπως προσδιορίζονται στα σχετικά έγγραφα που δημοσιεύει η Επιτροπή, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου και στα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και παράλληλα να εξασφαλίζει επαρκή προβλεψιμότητα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. **Κατά την υλοποίηση των σχετικών με την ενέργεια στόχων του ΜΣΕ μέσω των προγραμματικών εργασιών, θα πρέπει να αναφέρονται τα εκτιμώμενα ποσά για τους ειδικούς στόχους στον τομέα της ενέργειας.**

- (19) [Για να διασφαλιστεί η συνέπεια, η δημοσιονομική εγγύηση και τα χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες συνδυάζονται με άλλες μορφές μη επιστρεπτέας στήριξης σε συνδυαστικές πράξεις, θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες του μέσου InvestEU του ECF και των μηχανισμών υλοποίησης του GE μέσω συμφωνιών που συνάπτονται γι' αυτό το είδος στήριξης στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ECF και των μηχανισμών υλοποίησης του GE.]
- (20) [Όταν η ενωσιακή στήριξη στο πλαίσιο του προγράμματος πρόκειται να παρασχεθεί με τη μορφή δημοσιονομικής εγγύησης ή χρηματοδοτικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες συνδυάζεται με μη επιστρεπτέα στήριξη σε συνδυαστική πράξη, είναι αναγκαίο η στήριξη αυτή να παρέχεται αποκλειστικά μέσω του μέσου InvestEU του ECF και των μηχανισμών υλοποίησης του GE σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες του επενδυτικού μέσου του ECF και τους μηχανισμούς υλοποίησης του GE.] Στην περίπτωση του μέσου InvestEU του ECF που συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του παρόντος προγράμματος, θα πρέπει να διατίθεται συμβουλευτική υποστήριξη σε όλα τα κράτη μέλη κατόπιν αιτήματός τους. Η υποστήριξη αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει την ανάπτυξη ικανοτήτων, την παροχή στήριξης για τον προσδιορισμό, την προετοιμασία και την υλοποίηση έργων, καθώς και την παροχή συμβουλών σχετικά με χρηματοδοτικά μέσα και επενδυτικές πλατφόρμες.
- (21) Το πρόγραμμα θα πρέπει να βελτιστοποιεί τη χρήση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων μέσω της στενής παρακολούθησης των διατιθέμενων πόρων και, κατά περίπτωση, μέσω της μείωσης ή λήξης των επιχορηγήσεων. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η ανακατανομή του προϋπολογισμού που προορίζεται για δράση η οποία δεν έχει εκτελεστεί εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου σε άλλες δράσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος προγράμματος.

- (22) Δεδομένου του μεγέθους των αναγκαίων εργασιών, είναι πιθανό για την υλοποίηση ενός διασυνοριακού τμήματος να πραγματοποιηθούν παράλληλα διάφορες δραστηριότητες που υποστηρίζονται μέσω διαφορετικών συμφωνιών επιχορήγησης, αλλά συμβάλλουν στον ίδιο στόχο, ο οποίος ονομάζεται «συνολικό έργο». Προκειμένου να συμβάλει στην αποδοτικότερη χρήση των πόρων της Ένωσης και να διασφαλίσει την πλήρη επίτευξη σημαντικών στόχων για τις υποδομές, το πρόγραμμα θα πρέπει να επιτρέπει την ανακατεύθυνση των διαθέσιμων κονδυλίων στο πλαίσιο του ίδιου συνολικού έργου. Με την επιφύλαξη της χρήσης ανταγωνιστικών διαδικασιών σύμφωνα με το άρθρο 192 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵ και επιπλέον των διατάξεων του άρθρου 198 του εν λόγω κανονισμού, θα πρέπει να είναι δυνατή η διάθεση της εν λόγω ανακατεύθυνσης κονδυλίων μέσω τροποποιήσεων των αρχικών δράσεων, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της μέγιστης συνεισφοράς της Ένωσης.
- (23) Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου εφαρμόζεται στο πρόγραμμα. Ορίζει τους κανόνες για την κατάρτιση και την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων σχετικά με τις επιχορηγήσεις, τα βραβεία, τις μη χρηματοοικονομικές δωρεές, τις προμήθειες, την έμμεση διαχείριση, τη χρηματοδοτική συνδρομή, τα χρηματοδοτικά μέσα και τις δημοσιονομικές εγγυήσεις.

---

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (24) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, τα προγράμματα εργασίας και τα έγγραφα της πρόσκλησης είναι το κατάλληλο μέσο για τον καθορισμό πιο τεχνικών λεπτομερειών εκτέλεσης του προϋπολογισμού για το σύνολο των πολιτικών που στηρίζονται από το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων [...] **πιο αναλυτικών** κριτηρίων επιλεξιμότητας και ανάθεσης/χορήγησης/απονομής ανάλογα με το μέσο εκτέλεσης του προϋπολογισμού, είτε πρόκειται για επιχορήγηση είτε για προμήθειες, και των επιδιωκόμενων ειδικών στόχων του [...] **προγράμματος, μεταξύ άλλων λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής για το 2030, το 2040 και προς το 2050. Τα εν λόγω κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής θα μπορούσαν να λαμβάνουν υπόψη, για παράδειγμα, τον βαθμό προτεραιότητας και επείγοντος, την ποιότητα της αίτησης, τον αντίκτυπο, την ωριμότητα, καθώς και την καταλυτική επίδραση της δράσης, προκειμένου να αξιολογηθεί το έργο.** Σύμφωνα με το άρθρο 136 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι περιορισμοί όσον αφορά την επιλεξιμότητα θα πρέπει να ισχύουν για τους προμηθευτές υψηλού κινδύνου, για λόγους ασφάλειας. **Αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ιδίως για δράσεις στρατιωτικής κινητικότητας.**
-

- (25) Η στήριξη που παρέχει το πρόγραμμα θα πρέπει να ενισχύει τις επενδύσεις, αντιμετωπίζοντας αδυναμίες της αγοράς ή καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων κατά τρόπο αναλογικό, αποφεύγοντας την αλληλεπικάλυψη ή την εκτόπιση, παρέχοντας κίνητρα για ιδιωτική χρηματοδότηση και διασφαλίζοντας σαφή ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ στους εθνικούς πόρους, η προσέγγιση αυτή θα εξασφαλίσει τη συνέπεια μεταξύ των δράσεων στο πλαίσιο του προγράμματος και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, με αποτέλεσμα να αποφεύγονται αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. **Ομοίως, θα πρέπει να είναι δυνατοί οι συνδυασμοί με καθεστώτα στήριξης, όπως οι συμβάσεις επί διαφοράς (CfD), εφόσον διασφαλίζεται η συνοχή με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και αποφεύγονται οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.** Επιπλέον, ο ΜΣΕ και τα μέτρα της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων¹⁶ μπορούν να αλληλοϋποστηρίζονται, καθώς η δημόσια χρηματοδότηση μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου για μεγάλα έργα υποδομής και να προσελκύσει ιδιωτικές επενδύσεις στην ΕΕ, με σημαντικό αποτέλεσμα μόχλευσης. **Για παράδειγμα, το πρόγραμμα θα πρέπει να είναι ανοικτό σε έργα σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.** Ταυτόχρονα, η αυξανόμενη διαθεσιμότητα αποδοτικών οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, όπως τα ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια (στο εξής: ΕΜΕΚ), μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά ως καταλύτης για μακροπρόθεσμες επενδύσεις από θεσμικούς και άλλους ιδιώτες επενδυτές σε έργα υποδομής, συμπληρώνοντας και ενισχύοντας τη διαθέσιμη χρηματοδότηση από τον ΜΣΕ.
- (26) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την υλοποίηση του προγράμματος μέσω προγραμμάτων εργασίας, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή¹⁷.

---

¹⁶ COM/2025/124 final

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

(27) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸, τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου¹⁹, τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου²⁰ και τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου²¹, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης, του εντοπισμού, της διόρθωσης και της διερεύνησης παρατυπιών και περιπτώσεων απάτης, της ανάκτησης των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, της επιβολής διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) μπορεί να διενεργεί έρευνες, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων και εξακριβώσεων, με σκοπό να διαπιστωθεί αν υπάρχει απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να διερευνά και να ασκεί δίωξη σε περιπτώσεις απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²².

---

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>)

¹⁹ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>)

²⁰ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>)

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

²² Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης πρέπει να συνεργάζονται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχουν τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στην Επιτροπή, στην OLAF, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και να διασφαλίζουν ότι τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα. Οι τρίτες χώρες που είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα πρέπει να παρέχουν στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ελεγκτικό Συνέδριο τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση, ώστε να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.

- (28) [Το πρόγραμμα πρόκειται να υλοποιηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [XXX]* του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [κανονισμός για τις επιδόσεις], ο οποίος θεσπίζει τους κανόνες για την παρακολούθηση των δαπανών και το πλαίσιο επιδόσεων για τον προϋπολογισμό, μεταξύ άλλων τους κανόνες για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής των αρχών της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και της ισότητας των φύλων, που αναφέρονται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και στ) αντίστοιχα του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, τους κανόνες για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων της Ένωσης, τους κανόνες για τη δημιουργία πύλης ενωσιακής χρηματοδότησης, τους κανόνες για την αξιολόγηση των προγραμμάτων, καθώς και άλλες οριζόντιες διατάξεις που εφαρμόζονται σε όλα τα προγράμματα της Ένωσης, όπως εκείνες που αφορούν την ενημέρωση, την επικοινωνία και την προβολή.]
- (29) Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 1 της απόφασης (ΕΕ) 2021/1764 του Συμβουλίου²³, τα πρόσωπα και οι οντότητες που είναι εγκατεστημένα σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ) είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των κανόνων και των στόχων του προγράμματος και των ενδεχόμενων συμφωνιών που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο είναι συνδεδεμένες οι οικείες ΥΧΕ.
- (30) Το πρόγραμμα θα πρέπει να σέβεται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και ιδίως να εξασφαλίζει την προσβασιμότητα για τα άτομα αυτά, ιδίως στον τομέα των μεταφορών.

---

²³ Απόφαση (ΕΕ) 2021/1764 του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 2021, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και της Γροιλανδίας και του Βασιλείου της Δανίας, αφετέρου (Απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας) (ΕΕ L 355 της 7.10.2021, σ. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

- (31) Το πρόγραμμα θα πρέπει να είναι ανοικτό στη συνεργασία με τρίτες χώρες, όταν αυτό εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση μπορεί να συνδέσει, πλήρως ή μερικώς, τρίτες χώρες με τις συνιστώσες δραστηριότητες του προγράμματος.
- Είναι δυνατή η στήριξη έργων στα οποία συμμετέχουν οντότητες από τρίτες χώρες, με την επιφύλαξη της έγκρισης των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και όποτε αυτό είναι απαραίτητο για την υλοποίηση της δράσης και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3. Η σύνδεση θα μπορούσε να παρέχει περαιτέρω πρόσβαση στο πρόγραμμα, για παράδειγμα από την άποψη της επιλεξιμότητας ή της συμμετοχής της συνδεδεμένης τρίτης χώρας ως παρατηρητή στη διαδικασία επιτροπής.** Η σύνδεση θα πρέπει να υπόκειται σε δίκαιη ισορροπία μεταξύ της συνεισφοράς και των οφελών της τρίτης χώρας και να διασφαλίζει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων και των συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης. **Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού στις θαλάσσιες μεταφορές, αποτρέποντας τη διαρροή άνθρακα σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 41 και το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679. Η συνεργασία με τρίτες χώρες για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να καθιερωθεί εντός του πλαισίου που ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, κατά περίπτωση.**
- (32) Προκειμένου να ληφθεί δεόντως υπόψη η ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τις τροποποιήσεις του ενδεικτικού καταλόγου έργων κοινού ενδιαφέροντος που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, και οι διαβουλεύσεις αυτές να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου²⁴. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

---

²⁴ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (33) Το άρθρο 12 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις στις οποίες καθορίζονται οι απαιτήσεις για τις υποδομές που ισχύουν για ορισμένες κατηγορίες δράσεων υποδομών διπλής χρήσης. Σ' αυτήν τη βάση, εκδόθηκε ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1328 της Επιτροπής²⁵. Μετά την αναθεώρηση του νομικού πλαισίου με την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679 και προκειμένου να διασφαλιστεί η δυνατότητα περαιτέρω επικαιροποίησης των απαιτήσεων για τις υποδομές ανεξάρτητα από την περιορισμένη διάρκεια του παρόντος κανονισμού, είναι αναγκαίο να θεσπιστεί στον εν λόγω κανονισμό η εξουσιοδότηση για την έκδοση εκτελεστικών πράξεων στις οποίες θα καθορίζονται οι απαιτήσεις για τις υποδομές που ισχύουν για ορισμένες κατηγορίες δράσεων υποδομών διπλής χρήσης. Ως εκ τούτου, ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1679 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως, ώστε να εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον σκοπό αυτόν.
- (34) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 θα πρέπει να καταργηθεί, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2028,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζεται ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (στο εξής: πρόγραμμα) και καθορίζονται οι στόχοι του προγράμματος, ο προϋπολογισμός του [για την περίοδο 2028-2034], οι μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης και οι κανόνες χορήγησης της εν λόγω χρηματοδότησης.

---

²⁵ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1328 της Επιτροπής, της 10ης Αυγούστου 2021, σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για τις υποδομές που εφαρμόζονται σε ορισμένες κατηγορίες δράσεων υποδομών διπλής χρήσης δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 288 της 11.8.2021, σ. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1328/oj).

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «δράση»: κάθε δραστηριότητα που έχει προσδιοριστεί ως οικονομικά και τεχνικά αυτοτελής, έχει καθορισμένο χρονικό πλαίσιο και είναι αναγκαία για την υλοποίηση ενός έργου.
1α. «δικαιούχος»: οντότητα με νομική προσωπικότητα με την οποία έχει υπογραφεί συμφωνία επιχορήγησης:
2. «διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών»: το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1679.
3. «έργο κοινού ενδιαφέροντος»: έργο κοινού ενδιαφέροντος όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 1) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679 ή στο άρθρο 2 σημείο 5) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869.
4. «βιώσιμο διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών»: διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών που πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 5 **σχετικά με ένα δίκτυο με αποδοτική και ανθεκτική χρήση των πόρων και προστασία του περιβάλλοντος** και **στο άρθρο 45 σχετικά με τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία** του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679.
5. «έξυπνο διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών»: διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών που πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 43 **σχετικά με τα συστήματα ΤΠΕ για τις μεταφορές** και **στο άρθρο 45 σχετικά με τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία** του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679.

6. «ανθεκτικό διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών»: διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών που πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στο **άρθρο 5 σχετικά με ένα δίκτυο με αποδοτική και ανθεκτική χρήση των πόρων και προστασία του περιβάλλοντος και** στο άρθρο 46 **σχετικά με την ανθεκτικότητα των υποδομών** του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679·
7. «στρατιωτική κινητικότητα»: η ικανότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της **να λαμβάνουν**, να μεταφέρουν, να μετακινούν, να [...]αναπτύσσουν **και να διατηρούν** γρήγορα και αποτελεσματικά στρατιωτικό προσωπικό, εξοπλισμό και προμήθειες εντός και εκτός των συνόρων των κρατών μελών, με σκοπό την έγκαιρη και αποτελεσματική αντίδραση των [...]ενόπλων δυνάμεων·
- 7α. «υποδομές μεταφορών διπλής χρήσης»: υποδομές δικτύου μεταφορών που καλύπτει τόσο τη μη στρατιωτική όσο και τη στρατιωτική κινητικότητα:**
8. «μελέτες»: δραστηριότητες αναγκαίες για την προετοιμασία υλοποίησης έργου, όπως οι προμελέτες, οι μελέτες χαρτογράφησης, σκοπιμότητας, αξιολόγησης, δοκιμής και επικύρωσης, μεταξύ άλλων υπό μορφή λογισμικού, και κάθε άλλο μέτρο τεχνικής υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων των εκ των προτέρων ενεργειών για τον καθορισμό και την ανάπτυξη έργου, καθώς και για τη λήψη απόφασης σχετικά με τη χρηματοδότησή του, όπως οι αναγνωριστικές μελέτες των σχετικών τοποθεσιών και η προετοιμασία της δέσμης χρηματοδότησης·
9. «εργασίες»: η αγορά, η προμήθεια και η ανάπτυξη συστατικών μερών, συστημάτων και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού, η εκτέλεση δραστηριοτήτων ανάπτυξης, **αναβάθμισης**, κατασκευής και εγκατάστασης σχετικών με έργο, η αποδοχή των εγκαταστάσεων και η έναρξη λειτουργίας έργου·
- 9α. «συνολικό έργο»: έργο μεγάλης κλίμακας με διασυνοριακή διάσταση που υποδιαιρείται σε διάφορες δράσεις και επωφελείται από διάφορες συμφωνίες επιγορήγησης:**
10. «έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος»: έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 6) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869·

11. «διασυνοριακό έργο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας»: οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
- α) έργο για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές **και, κατά περίπτωση, η σύνδεσή του με το δίκτυο διανομής ή μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του έργου, διευκολύνει ουσιαστικά την ενσωμάτωση εγκατάστασης παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και είναι επικουρικό σε αυτήν,** το οποίο περιλαμβάνεται σε συμφωνία συνεργασίας κατά την έννοια των άρθρων 8, 9, 11 ή 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·
- β) έργο αποθήκευσης **και, κατά περίπτωση, η σύνδεσή του με το δίκτυο διανομής ή μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του έργου, διευκολύνει ουσιαστικά την ενσωμάτωση εγκατάστασης αποθήκευσης και είναι επικουρικό σε αυτήν,** συμπεριλαμβανομένης της συντοπισμένης αποθήκευσης ενέργειας κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 44δ) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, το οποίο υποστηρίζει την ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο ενεργειακό σύστημα της Ένωσης, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας κατά την έννοια του παραρτήματος II σημείο 1) στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869, και το οποίο περιλαμβάνεται σε παρόμοια συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών ή μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών.

Άρθρο 3

Στόχοι του προγράμματος

1. Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος είναι η κατασκευή, η ανάπτυξη, η ασφάλεια, ο εκσυγχρονισμός και η ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας, με σκοπό τη στήριξη μιας **απανθρακοποιημένης, λειτουργικής, ανταγωνιστικής και ολοκληρωμένης** ενιαίας αγοράς και την προώθηση της συνοχής· η διευκόλυνση της στρατιωτικής κινητικότητας στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών· η διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· και η διευκόλυνση των συνεργειών μεταξύ των τομέων των μεταφορών και της ενέργειας.

2. Το πρόγραμμα έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

α) στον τομέα των μεταφορών:

- i) συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν **αποδοτικά**, διασυνδεδεμένα, διαλειτουργικά, απανθρακοποιημένα, έξυπνα, ασφαλή, βιώσιμα, ανθεκτικά, προστατευμένα και πολυτροπικά δίκτυα μεταφορών **αδιάλειπτης λειτουργίας** σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1679, ιδίως μέσω:
- 1) δράσεων που σχετίζονται με έργα κοινού ενδιαφέροντος με διασυνοριακή διάσταση τα οποία υλοποιούν το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων δράσεων **που αφορούν τους ευρωπαϊκούς διαδρόμους μεταφορών, όπως δράσεις** στα ενδεικτικά τμήματα που απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού·
  - 2) δράσεων που σχετίζονται με έργα κοινού ενδιαφέροντος [...] που αφορούν την ολοκλήρωση ενός έξυπνου, ανθεκτικού, **ασφαλούς, διαλειτουργικού, απανθρακοποιημένου και βιώσιμου** διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών·
  - 3) δράσεων που σχετίζονται με έργα κοινού ενδιαφέροντος με διασυνοριακή διάσταση με τρίτες χώρες που υλοποιούν το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679·
- ii) προσαρμογή τμημάτων του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών για τη διπλή χρήση υποδομών μεταφορών με σκοπό τη βελτίωση τόσο της μη στρατιωτικής όσο και της στρατιωτικής κινητικότητας, **σύμφωνα με το άρθρο 48 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679**, με εστίαση στους τέσσερις διαδρόμους προτεραιότητας όσον αφορά τη στρατιωτική κινητικότητα της ΕΕ που προσδιορίζονται [...] στο παράρτημα II των «Στρατιωτικών απαιτήσεων για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός της **ΕΕ**» [...], [...] οι οποίες εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 17 [...] Μαρτίου 2025 **και σε κάθε μεταγενέστερη αναθεώρηση αυτών** [...].

β) στον τομέα της ενέργειας:

- i) συμβολή ως κεντρικού στόχου στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στο άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869, με σκοπό την προώθηση της ολοκλήρωσης της Ενεργειακής Ένωσης, την ενοποίηση μιας αποδοτικής και ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς ενέργειας και τη διαλειτουργικότητα των δικτύων σε διασυνοριακό και διατομεακό επίπεδο, τη διευκόλυνση της απανθρακοποίησης της οικονομίας, τον τερματισμό της ενεργειακής απομόνωσης και την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης των διασυνδέσεων, την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της προστασίας και ανθεκτικότητας των ενεργειακών υποδομών, καθώς και την εγγύηση της [...] ασφάλειας του εφοδιασμού·
- ii) διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της [...] ενέργειας, κυρίως μέσω της στήριξης διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών για νέα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποθήκευσης στο πλαίσιο του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που θεσπίζεται με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 5 του παρόντος κανονισμού, με σκοπό την επίτευξη των στόχων της Ένωσης όσον αφορά την απανθρακοποίηση, την ανταγωνιστικότητα, την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, την ανθεκτικότητα και την ασφάλεια του εφοδιασμού με οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

[Άρθρο 4

Προϋπολογισμός

1. Το ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του προγράμματος για την περίοδο 2028-2034 ορίζεται σε 81 428 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.
2. Η κατανομή του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι ενδεικτικά η ακόλουθη:
  - α) 51 515 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους σχετικά με τις μεταφορές και τη στρατιωτική κινητικότητα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α)·

- β) 29 912 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους σχετικά με την ενέργεια που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β).
3. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για την ανάληψη δραστηριοτήτων των οποίων η υλοποίηση εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη μπορούν να κατανέμονται σε περισσότερα οικονομικά έτη με ετήσιες δόσεις.
4. Μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης πιστώσεις για την περίοδο μετά το 2034 ώστε να καλυφθούν οι αναγκαίες δαπάνες και να καταστεί δυνατή η διαχείριση δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του προγράμματος.
5. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και τα ποσά των πρόσθετων πόρων που αναφέρονται στο άρθρο 5 μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παροχή τεχνικής και διοικητικής βοήθειας με σκοπό την υλοποίηση του προγράμματος και την εφαρμογή των ειδικών ανά τομέα κατευθυντήριων γραμμών του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679 ή του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869, όπως για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, λογιστικών και άλλων ελέγχων και αξιολόγησης, θεσμικών συστημάτων και πλατφορμών τεχνολογίας πληροφοριών, δραστηριοτήτων ενημέρωσης και επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της θεσμικής επικοινωνίας σχετικά με τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης, καθώς και για την παροχή κάθε άλλης τεχνικής και διοικητικής βοήθειας ή για δαπάνες σχετικές με το προσωπικό με τις οποίες επιβαρύνεται η Επιτροπή για τη διαχείριση του προγράμματος.]

Άρθρο 5

Πρόσθετοι πόροι

1. Τα κράτη μέλη, τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμοί της Ένωσης, οι τρίτες χώρες, οι διεθνείς οργανισμοί, τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλα τρίτα μέρη μπορούν να καταβάλλουν πρόσθετες χρηματοδοτικές ή μη χρηματοδοτικές συνεισφορές στο πρόγραμμα με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ. Οι πρόσθετες χρηματοδοτικές συνεισφορές συνιστούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο α), δ) ή ε) ή του άρθρου 21 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509.

2. Οι πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, να διατεθούν στο πρόγραμμα. Οι εν λόγω πόροι εκτελούνται άμεσα ή έμμεσα από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή γ) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509. Προστίθενται στο ποσό που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού. Οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται προς όφελος του οικείου κράτους μέλους. Όταν η Επιτροπή δεν έχει αναλάβει νομική δέσμευση στο πλαίσιο άμεσης ή έμμεσης διαχείρισης για πρόσθετα ποσά που διατίθενται κατ' αυτόν τον τρόπο στο πρόγραμμα, τα αντίστοιχα μη δεσμευμένα ποσά μπορούν, κατόπιν αιτήματος του οικείου κράτους μέλους, να μεταφερθούν και πάλι σε ένα ή περισσότερα αντίστοιχα προγράμματα-πηγή ή στα διάδοχά τους προγράμματα.

Άρθρο 6

Εναλλακτική, συνδυασμένη και σωρευτική χρηματοδότηση

1. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συντονισμό με άλλα προγράμματα της Ένωσης. Μια δράση που έχει λάβει συνεισφορά της Ένωσης από άλλο πρόγραμμα μπορεί επίσης να λάβει συνεισφορά στο πλαίσιο του προγράμματος. Οι κανόνες του σχετικού προγράμματος της Ένωσης εφαρμόζονται στην αντίστοιχη συνεισφορά ή μπορεί να εφαρμοστεί ενιαίο σύνολο κανόνων σε όλες τις συνεισφορές στο πλαίσιο του προγράμματος και να συναφθεί ενιαία νομική δέσμευση. Εάν οι συνεισφορές της Ένωσης βασίζονται σε επιλέξιμες δαπάνες, η σωρευτική στήριξη από τον προϋπολογισμό της Ένωσης δεν υπερβαίνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της δράσης και μπορεί να υπολογίζεται κατ' αναλογία σύμφωνα με τα έγγραφα που καθορίζουν τους όρους στήριξης.

2. Οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής στο πλαίσιο του προγράμματος μπορούν να διεξάγονται από κοινού υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση με κράτη μέλη, θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης, τρίτες χώρες, διεθνείς οργανισμούς, διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλα τρίτα μέρη (στο εξής: εταίροι της διαδικασίας από κοινού ανάθεσης/χορήγησης/απονομής), υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Οι διαδικασίες αυτές υπόκεινται σε ενιαίο σύνολο κανόνων και έχουν ως αποτέλεσμα τη σύναψη ενιαίων νομικών δεσμεύσεων. Για τον σκοπό αυτόν, οι εταίροι της διαδικασίας από κοινού ανάθεσης/χορήγησης/απονομής μπορούν να διαθέσουν πόρους στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος κανονισμού, ή να επιφορτιστούν με την εκτέλεση της εν λόγω διαδικασίας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509. Στις διαδικασίες από κοινού ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, οι εκπρόσωποι των εταίρων στις εν λόγω διαδικασίες μπορούν επίσης να είναι μέλη της επιτροπής αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 153 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509.

Άρθρο 7

Τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα

1. Το πρόγραμμα μπορεί να είναι ανοικτό στη συμμετοχή των ακόλουθων τρίτων χωρών, μέσω πλήρους ή μερικής σύνδεσης, σύμφωνα με τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 3 και σύμφωνα με τις σχετικές διεθνείς συμφωνίες ή τυχόν αποφάσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο των εν λόγω συμφωνιών και εφαρμόζονται:
- α) στα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, καθώς και στα πολύ μικρά ευρωπαϊκά κράτη·
  - β) στις προσχωρούσες χώρες, τις υποψήφιες χώρες και τα δυνάμει υποψήφια μέλη·
  - γ) στις χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας·
  - δ) σε άλλες τρίτες χώρες.

2. Οι συμφωνίες σύνδεσης για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα:
- α) διασφαλίζουν δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις συνεισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα·
  - β) καθορίζουν τους όρους συμμετοχής στα προγράμματα, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού των χρηματοδοτικών συνεισφορών —οι οποίες συνίστανται σε επιχειρησιακή συνεισφορά και τέλος συμμετοχής— στο πρόγραμμα και στις γενικές διοικητικές δαπάνες του·
  - γ) δεν παρέχουν στην τρίτη χώρα καμία εξουσία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος·
  - δ) εγγυώνται τα δικαιώματα της Ένωσης για τη διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και την προστασία των οικονομικών της συμφερόντων·
  - ε) κατά περίπτωση, διασφαλίζουν την προστασία των συμφερόντων ασφάλειας και δημόσιας τάξης της Ένωσης.

Για τους σκοπούς του στοιχείου δ), η τρίτη χώρα παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται βάσει των κανονισμών (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και εγγυάται ότι οι αποφάσεις αναγκαστικής εκτέλεσης που επιβάλλουν χρηματική υποχρέωση βάσει του άρθρου 299 της ΣΛΕΕ, καθώς και οι αποφάσεις και οι διατάξεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι εκτελεστές.

Άρθρο 8

Υλοποίηση και μορφές της ενωσιακής χρηματοδότησης

1. Το πρόγραμμα υλοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση με τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του εν λόγω κανονισμού.

2. Η ενωσιακή χρηματοδότηση μπορεί να παρέχεται υπό οποιαδήποτε μορφή, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, ιδίως με επιχορηγήσεις, βραβεία, προμήθειες και μη χρηματοοικονομικές δωρεές.
3. [Όταν ενωσιακή η στήριξη παρέχεται με τη μορφή δημοσιονομικής εγγύησης ή χρηματοδοτικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες συνδυάζεται με μη επιστρεπτέα στήριξη σε συνδυαστική πράξη, παρέχεται αποκλειστικά μέσω του μέσου InvestEU του ECF ή του μηχανισμού υλοποίησης του GE και εκτελείται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες του μέσου InvestEU του ECF και του μηχανισμού υλοποίησης του GE μέσω συμφωνιών που συνάπτονται γι' αυτό το είδος στήριξης στο πλαίσιο του μέσου InvestEU του ECF ή των μηχανισμών υλοποίησης του GE.]
4. [Η ενωσιακή στήριξη με τη μορφή δημοσιονομικής εγγύησης παρέχεται εντός του μέγιστου ποσού της δημοσιονομικής εγγύησης που καθορίζεται από τον ECF ή τον κανονισμό GE.]
5. [Όταν το πρόγραμμα χρησιμοποιεί το μέσο InvestEU του ECF ή τον μηχανισμό υλοποίησης του GE, παρέχει τις προβλέψεις για τη δημοσιονομική εγγύηση και τη χρηματοδότηση για τα χρηματοδοτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες συνδυάζονται με μη επιστρεπτέα στήριξη με τη μορφή συνδυαστικής πράξης.]

Άρθρο 9

Επιλεξιμότητα

1. [...]
2. Στο πλαίσιο διαδικασιών ανάθεσης/χορήγησης/απονομής υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες νομικές οντότητες μπορούν να είναι επιλέξιμες για τη χορήγηση ή τη λήψη ενωσιακής στήριξης:
  - α) οντότητες εγκατεστημένες σε κράτος μέλος, **συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών και των φορέων ειδικού σκοπού**
  - β) οντότητες εγκατεστημένες σε συνδεδεμένη τρίτη χώρα

γ) **κατ' εξαίρεση, όταν η χρηματοδότηση των εν λόγω οντοτήτων είναι απαραίτητη για την υλοποίηση της δράσης και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3:**

i) διεθνείς οργανισμοί·

[...] **ii)** άλλες οντότητες εγκατεστημένες σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες.

3. Επιπλέον των προβλεπόμενων στο άρθρο 168 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, οι συνδεδεμένες τρίτες χώρες που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού μπορούν, κατά περίπτωση, να συμμετέχουν και να επωφελούνται από τους μηχανισμούς προμήθειας που καθορίζονται στο άρθρο 168 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509. Οι κανόνες που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στις συμμετέχουσες συνδεδεμένες τρίτες χώρες.
4. Οι διαδικασίες ανάθεσης/χορήγησης/απονομής που επηρεάζουν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ιδίως όσον αφορά στρατηγικούς πόρους και συμφέροντα της Ένωσης ή των κρατών μελών της, υπόκεινται σε περιορισμούς σύμφωνα με το άρθρο 136 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509. Σύμφωνα με το άρθρο 136 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι περιορισμοί όσον αφορά την επιλεξιμότητα ισχύουν για τους προμηθευτές υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, για λόγους ασφάλειας. **Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις δράσεις στρατιωτικής κινητικότητας.**²⁶
5. Όσον αφορά τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο **i)** του παρόντος κανονισμού, η αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής διασφαλίζει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ότι οι προτεινόμενες δράσεις είναι σύμφωνες με τα προγράμματα εργασιών για τους διαδρόμους και τις εκτελεστικές πράξεις δυνάμει των άρθρων 54 και 55 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679 και ότι λαμβάνουν υπόψη τη συμβουλευτική γνώμη του αρμόδιου Ευρωπαϊκού Συντονιστή δυνάμει του άρθρου 52 παράγραφος 9 του ίδιου κανονισμού.

---

²⁶ **Ενδέχεται να χρειαστεί περαιτέρω εξέταση των περιορισμών επιλεξιμότητας όσον αφορά τη στρατιωτική κινητικότητα εν αναμονή της έκβασης των οριζόντιων συζητήσεων για το ΠΔΠ.**

6. Οι προτάσεις επιχορήγησης υποβάλλονται από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη ή με την έγκριση των κρατών μελών τα οποία αφορά το έργο[...].
7. [...]
8. [...]Τα προγράμματα εργασίας που αναφέρονται στο **άρθρο 12 του παρόντος κανονισμού και στο άρθρο 110 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 [...]** **καθορίζουν:**
- α) τα αναμενόμενα αποτελέσματα:**
  - β) τις υποστηριζόμενες δράσεις, συμπεριλαμβανομένων μελετών και εργασιών:**
  - γ) το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα:**
  - δ) τα ενδεικτικά διαθέσιμα ποσά:**
  - ε) μορφές ενωσιακής συνεισφοράς:**
  - στ) ποσοστά συγχρηματοδότησης:**
  - ζ) [...] κατά περίπτωση, λεπτομερέστερα κριτήρια επιλεξιμότητας για ειδικές δράσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού, καθώς και περιορισμοί σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.**

Άρθρο 9α

Κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής

Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν διαφανή κριτήρια επιλογής και ανάθεσης/χορήγησης/απονομής, τα οποία μπορούν να αναλυθούν περαιτέρω στα έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/χορήγησης/απονομής. Τα εν λόγω κριτήρια ανάθεσης/χορήγησης/απονομής ενδέχεται να λαμβάνουν υπόψη τον βαθμό προτεραιότητας και επείγοντος, την ποιότητα της αίτησης, τον αντίκτυπο, την ωριμότητα, καθώς και την καταλυτική επίδραση της δράσης, προκειμένου να αξιολογηθεί το έργο.

Άρθρο 10

Συμπληρωματικοί κανόνες για τις επιχορηγήσεις

1. Εκτός από τους λόγους μείωσης που προβλέπονται στο άρθρο 132 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, το ποσό της επιχορήγησης μπορεί να μειωθεί υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) όσον αφορά μελέτες, όταν η δράση δεν άρχισε εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης που αναφέρεται στη συμφωνία επιχορήγησης·
  - β) όσον αφορά εργασίες, όταν η δράση δεν άρχισε εντός δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης που αναφέρεται στη συμφωνία επιχορήγησης·
  - γ) ύστερα από επανεξέταση της προόδου της δράσης, διαπιστώθηκε ότι η υλοποίηση της δράσης υπέστη τόσο σημαντικές καθυστερήσεις, ώστε είναι απίθανο να επιτευχθούν οι στόχοι της.
2. Η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να τροποποιηθεί ή να καταγγελθεί με βάση τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1.

Προτού ληφθεί απόφαση για τη μείωση ή τη λήξη της επιχορήγησης, η περίπτωση εξετάζεται συνολικά και δίνεται στους ενδιαφερόμενους δικαιούχους η δυνατότητα να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους εντός εύλογης προθεσμίας.

3. Οι διαθέσιμες πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή της παραγράφου 1 ή 2 διατίθενται στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος.
4. Με την επιφύλαξη της χρήσης ανταγωνιστικών διαδικασιών, όπου κρίνεται σκόπιμο, σύμφωνα με το άρθρο 192 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 και επιπλέον του άρθρου 198 του εν λόγω κανονισμού, το πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 12 του παρόντος κανονισμού μπορεί, όταν δικαιολογείται δεόντως σε σχέση με την ανάγκη διευκόλυνσης της ολοκλήρωσης ενός συνολικού έργου, να προσδιορίζει δράση και δικαιούχους και να καθορίζει το μέγιστο ποσό για το οποίο μπορούν να υποβάλλονται προτάσεις για την παράταση υπό εξέλιξη ή ολοκληρωμένων δράσεων στο πλαίσιο του προγράμματος, με παράλληλη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας σύμφωνα με το άρθρο 191 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509. Η ανάθεση/χορήγηση/απονομή για τρέχουσες δράσεις μπορεί να λάβει τη μορφή τροποποίησης της αρχικής δράσης με την προσθήκη νέων δραστηριοτήτων και την αύξηση της μέγιστης συνεισφοράς της Ένωσης **που θα χρησιμοποιηθεί από τους δικαιούχους της αρχικής συμφωνίας επιχορήγησης για την ολοκλήρωση του συνολικού έργου.** Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των ποσών που προβλέπονται στο πρόγραμμα εργασίας για τις εν λόγω αναθέσεις.
5. [Για μελέτες, το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.]
6. [Για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών. Για δράσεις που πραγματοποιούνται σε κράτη μέλη με κατά κεφαλήν ΑΕΕ μικρότερο από το 90 % του ΑΕΕ της Ένωσης, το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 75 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.]
7. [Για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), ισχύουν τα ακόλουθα:
  - α) το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

β) τα ποσοστά συγχρηματοδότησης που αναφέρονται στο στοιχείο α) μπορούν να αυξηθούν σε 75 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών κατ' ανώτατο όριο για δράσεις που συνεισφέρουν στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος τα οποία, με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869, παρέχουν σε υψηλό βαθμό ασφάλεια εφοδιασμού σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο, ενισχύουν την αλληλεγγύη της Ένωσης ή προσφέρουν πολύ καινοτόμες λύσεις.]

8. [Σε καθέναν από τους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας, όσον αφορά τις εργασίες που πραγματοποιούνται σε εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, εφαρμόζεται ειδικό μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης 60 %.]
9. Η στήριξη που παρέχει το πρόγραμμα επιταχύνει ή ενισχύει τις επενδύσεις, αντιμετωπίζοντας αδυναμίες της αγοράς ή καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων κατά τρόπο αναλογικό, αποτρέποντας την αλληλεπικάλυψη ή τον παραγκωνισμό, παρέχοντας κίνητρα για ιδιωτική χρηματοδότηση και διασφαλίζοντας ενωσιακή προστιθέμενη αξία.

Άρθρο 11

Διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

1. Η Επιτροπή προβαίνει, τουλάχιστον μία φορά ετησίως, [...] σε **πρόσκληση χρηματοδότησης** διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με βάση τα κριτήρια και τη διαδικασία που ορίζονται στο παρόν άρθρο, στην κατ' εξουσιοδότηση πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου και στο σχετικό πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 12.
2. Τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να εξοικονομούν κόστος για την ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας σε ολόκληρη την Ένωση ή να προσφέρουν άλλα οφέλη για την **απανθρακοποίηση**, την ενοποίηση του συστήματος, **την ευελιξία του συστήματος, την αποθήκευση**, την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ανταγωνιστικότητα ή την καινοτομία, σε σύγκριση με παρόμοια έργα που υλοποιούνται από ένα μόνο από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη ή τρίτη χώρα.

3. Σε περίπτωση επιχορηγήσεων για έργα, ο αιτών θα πρέπει να αποδεικνύει την ανάγκη να ξεπεραστούν αδυναμίες της αγοράς ή οικονομικά εμπόδια, όπως η ανεπαρκής εμπορική βιωσιμότητα, το υψηλό αρχικό κόστος ή η έλλειψη χρηματοδότησης από την αγορά.
4. Έως την/τις (ημέρα μήνας έτος) (ή 12 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας πράξης), η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 14 για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με τον καθορισμό των ειδικών κριτηρίων και της διαδικασίας για την επιλογή διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, **λαμβάνοντας υπόψη τα δυνητικά ειδικά οφέλη για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημεία i) και ii), όταν τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την επέκταση των διασυνοριακών ενεργειακών δικτύων.**
5. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να διαθέσει τον προϋπολογισμό του προγράμματος που προβλέπεται για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον μηχανισμό χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που θεσπίζεται με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, όταν μπορεί να επιτύχει τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού και όταν μπορεί να συμβάλει στη μείωση του κόστους κεφαλαίου για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας **ή στην αποδοτική από άποψη κόστους ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό σύστημα σύμφωνα με τους σκοπούς του ευνοϊκού πλαισίου που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 στοιχεία α) και β) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.** Η συνολική συνεισφορά για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2028 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2034 δεν υπερβαίνει το 5 % του προϋπολογισμού του παρόντος προγράμματος που προβλέπεται για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β).
- 5α. Εάν η συνεισφορά του 5 % στον μηχανισμό χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές έχει διατεθεί πλήρως έως την 1η Ιανουαρίου 2031, η Επιτροπή αξιολογεί τη διεύρυνση στην αγορά και τη ζήτηση για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη λειτουργία του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και μπορεί να αποφασίσει να διαθέσει περαιτέρω συνεισφορά που δεν υπερβαίνει το 5 % του εναπομένου προϋπολογισμού του παρόντος προγράμματος που προβλέπεται για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β).**

Πρόγραμμα εργασίας

1. Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω των προγραμμάτων εργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 110 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509.
2. Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν, κατά περίπτωση, τις δραστηριότητες και τα σχετικά ποσά της ενωσιακής στήριξης που θα εκτελεστούν μέσω του μέσου InvestEU του ECF και του μηχανισμού υλοποίησης του GE.
  - 2α. Κατά την έγκριση προγραμμάτων εργασίας στον τομέα της ενέργειας, η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε έργα κοινού ενδιαφέροντος και σε έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος και συναφείς δράσεις που αποσκοπούν στην περαιτέρω ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, στον τερματισμό της ενεργειακής απομόνωσης και στην εξάλειψη των σημείων συμφόρησης των διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας.**
  - 2β. Τα προγράμματα εργασίας στον τομέα της ενέργειας αναφέρουν τα εκτιμώμενα ποσά για τους ειδικούς στόχους για την ενέργεια που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) και λαμβάνουν υπόψη τις εξελίξεις στην ενεργειακή πολιτική της ΕΕ, μεταξύ άλλων, το πλαίσιο απανθρακοποίησης του ενεργειακού συστήματος.**
3. Τα προγράμματα εργασίας εγκρίνονται από την Επιτροπή με εκτελεστικές πράξεις. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη [...] διαδικασία **εξέτασης** στην οποία παραπέμπει το άρθρο 15 παράγραφος 3.
  - 3α. Τα προγράμματα εργασίας διασφαλίζουν τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα με τον κανονισμό (ΕΕ) [XXX] [Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας].**

Άρθρο 12α

Χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης

Υστερα από κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων με βάση τα προγράμματα εργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 12, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη στην οποία καθορίζεται το ποσό χρηματοδοτικής στήριξης που θα χορηγηθεί στα επιλεγθέντα έργα ή σε μέρη αυτών, καθώς και οι όροι και οι μέθοδοι υλοποίησής τους. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 15 παράγραφος 3.

Άρθρο 13

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

Με την επιφύλαξη της έγκρισης του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 172 δεύτερο εδάφιο της ΣΛΕΕ, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 14[...] του παρόντος κανονισμού για την τροποποίηση του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τον ενδεικτικό κατάλογο των έργων.

Άρθρο 14

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 11 παράγραφος 4 και στο άρθρο 13 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2034.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 4 και στο άρθρο 13 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 4 και του άρθρου 13 τίθεται σε ισχύ μόνο αν δεν διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα κοινοποίησης της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η προθεσμία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η εν λόγω περίοδος παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου. Εκπρόσωποι τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών δεν παρίστανται σε συζητήσεις για θέματα που σχετίζονται με το άρθρο 12 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 15

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Για θέματα που αφορούν τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), η επιτροπή συνεδριάζει με την ακόλουθη σύνθεση: «ΜΣΕ — Μεταφορές».

Για θέματα που αφορούν τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), η επιτροπή συνεδριάζει με την ακόλουθη σύνθεση: «ΜΣΕ — Ενέργεια».

3. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο [...] **5** του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

3α. Για τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 3, εάν η επιτροπή δεν διατυπώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

4. Αν η γνώμη της επιτροπής πρέπει να ληφθεί με γραπτή διαδικασία, η εν λόγω διαδικασία περατώνεται χωρίς αποτέλεσμα, εάν, εντός της προθεσμίας για την έκδοση γνώμης, το αποφασίσει ο πρόεδρος της επιτροπής ή το ζητήσουν τα μέλη της επιτροπής με απλή πλειοψηφία.

5. Σύμφωνα με τις διεθνείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Ένωση, εκπρόσωποι τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών μπορούν να προσκαλούνται ως παρατηρητές στις συνεδριάσεις της επιτροπής υπό τους όρους που καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό της, λαμβανομένης υπόψη της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης της Ένωσης ή των κρατών μελών της. Εκπρόσωποι τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών δεν παρίστανται σε συζητήσεις για θέματα που σχετίζονται με το άρθρο 9 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 16

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679

Στο άρθρο 48 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 3:

«3. Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό των απαιτήσεων για τις υποδομές που εφαρμόζονται σε ορισμένες κατηγορίες υποδομών, **όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1**, η οποία καλύπτει τόσο τις μη στρατιωτικές όσο και τις αμυντικές ανάγκες (στο εξής: υποδομές διπλής χρήσης).

Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 61 παράγραφος 3.».

Άρθρο 17

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 καταργείται με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2028.

Άρθρο 18

Μεταβατικές διατάξεις²⁷

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των σχετικών δράσεων, μέχρι τη λήξη τους, στο πλαίσιο των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) 2021/1153, οι οποίοι εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους.
2. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για το πρόγραμμα μπορεί επίσης να καλύπτει τις δαπάνες τεχνικής και διοικητικής βοήθειας που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της μετάβασης στο πρόγραμμα από τα μέτρα που θεσπίστηκαν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153.

2α. Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1328 της Επιτροπής εξακολουθεί να εφαρμόζεται έως ότου καταργηθεί με την εκτελεστική πράξη που αναφέρεται στο άρθρο 48 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1679.

---

²⁷ **Ενδέχεται να χρειαστεί περαιτέρω εξέταση των μεταβατικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της κατ' εξαίρεση έναρξης της επιλεξιμότητας, εάν η πράξη δεν εκδοθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2028.**

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2028.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Παράρτημα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

Ενδεικτικός κατάλογος έργων κοινού ενδιαφέροντος με διασυνοριακή διάσταση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) πρώτη περίπτωση. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, τα τμήματα αφορούν σιδηροδρομικές συνδέσεις.

Διάδρομος Ατλαντικού	
FR - ES	Bordeaux - Burgos
ES - PT	Madrid - Lisboa
PT - ES	Lisboa - Porto - Vigo - A Coruña
Διάδρομος Βαλτικής Θάλασσας — Εύξεινου Πόντου — Αιγαίου Πελάγους	
RO - BG	Craiova - Sofia
RO - BG	Bucuresti [...] - Giurgiu - Ruse - Varna
BG - EL	Sofia - Θεσσαλονίκη
EL - BG	Θεσσαλονίκη - Αλεξανδρούπολη - Burgas
PL - SK - HU	Kraków[...] - Košice - Miskolc
RO - UA	Ploiești[...] - Bacău[...] - Chernivtsi
RO - MD	Pascani - Iasi - Chișinău
Διάδρομος Βαλτικής Θάλασσας - Αδριατικής Θάλασσας	
PL - CZ	Katowice / Opole - Ostrava - Brno
AT - SI	Wien - Graz - Maribor
AT - IT	Villach - Udine - Trieste
AT - SK[...]	Wien - Bratislava[...]
AT - HU	Wien - Budapest
SK - HU	Bratislava - Budapest
AT - HU - HR	Wien - Szombathely – Zagreb

PL - SK	Katowice – Žilina
Διάδρομος Μεσογείου	
FR - IT	Lyon - Torino [...]
FR - ES	Montpellier - Perpignan - Barcelona - Valencia
FR - IT	Marseille - Nice - Genova
HR - HU	Rijeka - Zagreb - Székesfehérvár
IT - SI	Venezia - Trieste / Koper - Divača - [...] Ljubljana
HU - UA	Nyiregyhaza - Chop
Διάδρομος Βόρειας Θάλασσας — Ρήνου — Μεσογείου	
FR - BE	Seine - Escaut, συμπεριλαμβανομένων των παραποτάμων (εσωτερική πλωτή οδός)
NL - DE	Arnhem - Emmerich - Oberhausen
NL - DE	Eindhoven - Mönchengladbach
BE - NL	Gent - Terneuzen
BE - NL	Bruxelles/Brussel - Amsterdam
BE - LU	Namur - Luxembourg / Bettembourg
IT - CH	[...] Genova – Milano/ Novara - Chiasso [...] - Brig
DE - CH	Karlsruhe - Basel
IE - UK	Dublin - Belfast
Διάδρομος Βόρειας Θάλασσας — Βαλτικής	
FI - EE - LV - LT - PL	Tampere - Helsinki - Tallinn - Riga - Vilnius - Warszawa (covering Rail Baltica)
DE - PL	Berlin - Szczecin
DE - PL	Berlin - Frankfurt[...] (Oder) - Poznań[...] - Warszawa
PL - UA	Kraków[...]w - Lviv
PL - UA	Lublin - Kovel

Διάδρομος Ρήνου — Δούναβη	
DE - CZ	Nürnberg / Regensburg - Pilsen - Praha
DE - CZ	Dresden - Praha / <u>Kolín</u>
CZ - AT - SK	<u>Praha</u> - Brno - Wien / Bratislava
DE - AT - SK - HU - HR - <u>BiH - RS -</u> RO - BG - <u>MD -</u> <u>UA</u>	Rhine / Danube, <u>including tributaries</u> (inland waterway)
[...] CZ - <u>SK</u>	Olomouc (Zlin) – Žilina
HU - RO	Budapest - [...]Timisoara
<u>HU - RO</u>	<u>Budapest - Cluj – București</u>
SK - UA	Košice - Chop
Διάδρομος Σκανδιναβίας — Μεσογείου	
<u>DE</u> [...] - AT - <u>IT</u> [...]	<u>München</u> [...] - <u>Innsbruck</u> - Verona (καλύπτει τη Σήραγγα Βάσης του Μπρένερ)
<u>DK</u> [...] - <u>DE</u> [...]	<u>København</u> [...] - Lübeck (καλύπτει τη σταθερή σύνδεση Fehmarn [...] <u>Belt</u> [...])
SE - FI	Umeå — Luleå — Oulu (διάδρομος Βοθνιακού κόλπου)
<u>SE - FI</u>	<u>Stockholm - Turku - Helsinki</u>
SE - NO	Stockholm - Oslo
<u>SE - NO</u>	<u>Göteborg - Oslo</u>
<u>SE - NO</u>	<u>Luleå - Narvik</u>
Διάδρομος Δυτικών Βαλκανίων — Ανατολικής Μεσογείου	
AT - SI	Villach - Ljubljana
HR - SI	Zagreb - Ljubljana
EL — MK	Θεσσαλονίκη - Guevgueliya - Skopje
BG - RS	Sofia - Niš

<u>BG - MK</u>	<u>Sofia - Skopje</u>
HR - RS	Zagreb - Beograd
Πλωτές μεταφορές	
	Ευρωπαϊκός Θαλάσσιος Χώρος και λιμένες του ΔΕΔ-Μ (<u>συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων με την ενδοχώρα</u>)
Συνολικό δίκτυο	
FR - ES	Pau - Canfranc
<u>ES - PT</u>	<u>Sevilla - Faro</u>
<u>BE</u> [...] - <u>FR</u> [...]	Mons - Valenciennes
NL - DE	Groningen - Oldenburg
PL - CZ	Wrocław - Praha
<u>DE</u> [...] - <u>AT</u> [...]	München - Linz
BE - <u>NL</u> [...][...] <u>DE</u> [...]	Antwerpen - Venlo - Mönchengladbach
<u>EL - AL</u>	<u>Θεσσαλονίκη - Durrës</u>
<u>EL — MK</u>	<u>Φλώρινα - Veles</u>
<u>SE - NO</u>	<u>Sundsvall - Trondheim</u>
